

artistes

JOSEP PASTELLS

Qui signem aquestes ratlles volem retre un humil però sincer homenatge a l'artista Mercè Huerta i Busquets (Figueres, 1929 – Girona, 2015). Traspassada aquest estiu, potser vàrem esperar massa temps per fer-la aparèixer en aquesta secció. Ens hem adonat que en aquest racó de la Revista de Girona no havíem estat fidels a una de les creadores més reticents als ressons de la vida pública, una artista sovint secreta, subtil, o bona —com diria gairebé tothom—, transmissora de saber, sempre plena de somriures cordials i agraïts, familiars. Una dona i una artista que va bolcar tota la seva vida a fer-nos evident que la creació i totes les vivències vitals consubstancials sempre s'han d'enfocar en una direcció precisa: l'estimació per la natura, pels amics, pels alumnes, pel país, per les creences íntimes, per la feina, per la família i, també, pels objectes que l'envoltaven, carregats d'història, d'amor. Sí, d'amor.

Mercè Huerta, fidelitat i amor

SEBASTIÀ GODAY
JOAN SALA > TEXT

CLAUDI VALENTÍ > FOTOS

«No vull que res es perdi
per sempre en el no-res».

QUIMA JAUME

Tramuntana, 1992.
Acrílic sobre paper,
44 x 51 cm.

Nu del balcó, 1984.
Tinta sobre paper, 46 x 38 cm.

La infància de Mercè Huerta va ser un «territori feliç» —en paraules seves—, transcorreguda a Figueres, la seva ciutat natal. Recordava el seu pas per l'institut de la població, i les lliçons que havia rebut del professor Eduard Rodeja en el terreny artístic. Per la professió del pare, telegrafista, la família va anar destinada a Valls, i després a Girona, on ja va transcórrer la seva vida. Es va casar amb Narcís-Jordi Aragó i Masó, una de les persones més significatives del panorama cultural de la ciutat, i van anar a viure en un indret emblemàtic: la casa Masó del carrer de

> Va ser sobretot una persona autodidacta, que considerava que el principal interès de la seva obra no era el resultat final sinó el procés seguit

les Ballesteries. La casa ja havia estat en el passat l'escenari d'inquietuds i el gresol de moltes iniciatives ciutadanes, com recorda Aragó, i ho va continuar essent amb els nous inquilins, que hi han viscut molts anys. El 2006, el matrimoni Aragó Huerta va cedir a l'Ajuntament de Girona l'immoble i els seus béns, que a més del ric mobiliari inclou un important nombre de peces artístiques i una significativa biblioteca, amb una gran col·lecció de revistes de diverses èpoques i correspondència dels membres de la família amb un ampli sector de la societat del moment. És un gran llegat a la ciutat.

Assaig en un interior, 1980.
Oli sobre tela, 54 x 73 cm.

La Mercè va conviure amb els llits i les calaixeres, els estris de cuina i la roba, amb tot el món de Rafael Masó i els descendents que havien residit a la casa. És en bona part gràcies a ella que s'ha conservat el ric fons que ara forma el Museu Masó. La sensibilitat i estima de la Mercè per les coses petites d'ús habitual —fruiteres, vaixelles, coberts, tovalles, llençols— ens ha permès ara gaudir de tot un patrimoni de l'arquitecte noucentista, d'uns elements que no és gens freqüent de trobar en altres cases museu com aquesta, i que donen una dimensió humana del personatge i de la seva època. Pensem que aquest preàmbul serveix per emmarcar la pintora, una dona tendra amb un gran interès per tot el que l'envoltava.

> En general, les seves peces mostren una mena de «flou», de filtre malenconiós, com una mena de tel·l protector finíssim amb què protegir les bondats d'un paisatge, d'un rostre

L'artista

Sembla que la galeria de la casa Masó, a tocar l'Onyar, és un espai de silenci i quietud, un lloc perfecte per crear. I aquest lloc va ser l'escollit per tenir-hi l'estudi de pintora. En una habitació assolellada i lluminosa la Mercè pintava i dibuixava a «hores robades», com deia, una evidència que es produeix sovint entre les dones creadores amb altres obligacions.

En les exposicions que es van fer l'any 2008 de la seva obra a Girona, a la Casa de Cultura, a la Fundació Valvi i a la Fundació Fita, es posaven de manifest els diversos gèneres que va practicar al llarg dels anys. Així, es van destinar els tres espais a mostrar-hi respectivament els paisatges, les figures

Les Medes, 1990.
Oli sobre tela, 60 x 73 cm.

i —en el darrer— la tasca docent, els eixos principals de la seva creativitat.

És en aquells dies d'exposició quan vàrem poder gaudir de més proximitat amb la seva tendresa benèvola, de la seva alegria continguda però contagiosa també, i —cal remarcar-ho— vàrem poder constatar el retorn emocional que multitud d'exalumnes de la Mercè volien explicitar. Potser un calc precís del que ella segurament va poder demostrar quan recordava amb especial estima les lliçons que li va donar Rosa Mandoli, una pintora italiana que va anar a Valls a mitjan anys quaranta, i de qui comentava que va ser crucial en la seva formació. D'ella va aprendre a dibuixar del natural, a proporcionar els objectes, a representar-los amb la correcta perspectiva, fer-ne els detalls,

i a exercitar-se en diverses tècniques pictòriques en què després va aprofundir, especialment la tècnica de l'oli amb Isidre Vicens, a Girona. Però va ser sobretot una persona autodidacta, que considerava que el principal interès de la seva obra no era el resultat final sinó el procés seguit. Segurament aquest fet explica que fos una gran dibuixant, ja des de petita. Els esbossos que feia arreu que li venia de gust en una llibreta d'apunts que solia portar sempre expliquen la gènesi del procés, que tot sovint era el fonament d'obres més treballades i fetes en formats grans.

Va seguir una línia de simplificació i depuració, amb obres que potser sense arribar a l'abstracció total s'allunyaven de la figuració. Els colors de la seva paleta eren rosats, blaus, ataron-

jats, lilosos, verds: una gamma d'una remarcable qualitat poètica.

En els paisatges sovintejaven les imatges de Girona, però en la selecció de quadres que hem escollit per acompanyar el text també hi hem volgut posar altres entorns, i en tots, siguin fets en la tècnica de l'oli o acrílics, hi ha la força expressiva d'un traç contundent, que hem volgut accentuar.

Probablement Fita, el mestre Fita, va ajudar-la a copsar el seu voltant amb la transcendència de la «mirada», entesa com el cop d'ull amb el qual l'artista pot desllorigar un paisatge o un retrat; la «mirada» que obté un primer enquadrament i, més tard, tota la vertebració expressiva dels colors i de les sensacions que transmeten; i també la «mirada» que capta la transmutació de

Vinyes de Valls, 1991.
Oli sobre tela, 54 x 73 cm.

les llums amb el pas de les hores, i la disposició dels elements aprehesos de la natura o del rostre humà.

En el catàleg de l'exposició del 2008 s'insisteix en el fet que no es considerava mereixedora de tota aquella retrospectiva titulada «Fidelitats», un nom ben escaient a la seva personalitat. Més aviat havia tingut sempre una reticència a mostrar la seva obra, amb ganes d'anònimat. En general les seves peces, siguin de la dimensió que siguin, mostren una mena de «flou», de filtre malenconiós, com una mena de tel·l protector finíssim amb què protegir les bondats d'un paisatge, d'un rostre; aquestes pinzellades ràpides, difuminades, conjuntades amb els blancs, mai agressives, suaus a la mirada, com si els olis i acrílics s'empeltesin amb el tacte del pastel, formen la característica més immediata de l'obra de la Mercè. Mai cap de les seves imatges acull cap rastre que meni a l'agressivitat.

> Mai cap de les seves imatges acull cap rastre que meni a l'agressivitat. Ben al contrari

Ben al contrari, el seus paisatges preserven tot allò que ens cal protegir, sigui la bellesa, sigui l'harmonia del vell i del nou, sigui les aromes del passat, sigui codificant conceptes o arxivant «mirada» en la solitud de l'estudi amb els pinzells a la mà o amb la immediatesa d'un petit quadern i un llapis.

Resulta freqüent, entre les persones que es dediquen a la creativitat artística, dedicar-se a ensenyar, feina que va iniciar a Valls, fent classes a mainada, i després a l'Estudi d'Art Fita i a l'Escola Municipal d'Art de Girona. Els seus alumnes diuen que era una persona encantadora per la seva sensibilitat humana. A la inauguració de 2008 hom va poder palpar aquests corrents d'estimació vers la mestra. Van ser unes hores, a la Casa de Cultura, en què la franquesa dels somriures es transformava en aquella mena de tel·l protector característic de la seva obra; una vesprada plena d'anades i tornades en el basal de la gratitud, d'un cor a un altre. Perquè —saben?—, construir aquests ponts amb l'art amb un senzill llapis és un do de Déu. En la Mercè: inexorable aspersió d'art, d'humil seducció.

Sebastià Goday i Joan Sala.